

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **J. S.**, zast. obecným zmocněncem Mgr. J. S., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2014, č. j. MPSV-UM/3384/14/4S-ZLK, sp. zn. SZ/1271/2013/4S-ZLK, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 1. 2015, č. j. 22 A 65/2014 – 118,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci jako náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti částku **42 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo ve výroku I. zrušeno jeho shora označené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně (dále jen „úřad práce“) ze dne 11. 10. 2013, č. j. MPSV-UP/968746/13/AIS-ZDP, kterým nebyl žalobci přiznán příspěvek na mobilitu. Výrokem II. rozsudku krajského soudu byla žalobci přiznána náhrada nákladu řízení ve výši 1 500 Kč.

[2] Předmětem sporu je otázka úplnosti a přesvědčivosti posudků Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „posudková komise MPSV“), které byly vypracovány pro účely přiznání příspěvku na mobilitu.

[3] Krajský soud nejprve konstatoval, že pro účely příspěvku na mobilitu se posuzuje schopnost žadatele zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, a to stejným způsobem jako pro účely příspěvku na péči. S ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu měl za to, že rozhodnutí o příspěvku na mobilitu podléhá soudnímu přezkumu. Následně zrekapituloval příslušnou právní úpravu týkající se podmínek vzniku nároku na příspěvek na mobilitu. Z judikatury dovodil, že správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009 - 63). K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které účastník řízení namítá.

[4] Dospěl k závěru, že oba správní orgány dostatečně nereflektovaly řadu žalobcových podání (ze dne 2. 8., 16. 8., 2. 10. a 10. 12. 2013, dále ze dne 28. 1. a 28. 2. 2014), taktéž i odvolací námitky ze dne 4. 11. 2013. Rozhodnutí správních orgánů proto hodnotil jako nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Bylo na místě, aby se správní orgány podrobně zabývaly hodnocením aktivit žalobce zakotvenými v § 6 odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“), které jsou podmínkou nároku na příspěvek na mobilitu, tj. zkoumáním schopnosti posuzovaného zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace s tím, že bližší vymezení schopnosti zvládat uvedené aktivity a způsob jejich hodnocení podle § 9 odst. 6 zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, v rozhodném znění (dále jen „zákon o sociálních službách“), stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška 505/2006“). Soud neakceptoval postup správních orgánů, neboť hodnocení uvedených aktivit nebylo provedeno podle zákonem stanovených kritérií.

[5] Posudková komise MPSV v posudcích ze dne 8. 1. 2014 a 12. 2. 2014 zjištěný nedostatek neodstranila, oba posudky i nadále postrádají konkretizaci zvládání žalobcovy aktivity v rámci základní životní potřeby mobility a orientace dle uvedené vyhlášky. Posudková komise MPSV se erudovaně nevyjádřila v intencích zákonných hledisek, nezohlednila potíže a námitky posuzované osoby. Posuzování schopností zvládat uvedené základní životní potřeby nebylo z hlediska posudkového hodnocení dostatečně přesvědčivé.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

pokračování

[7] Nejprve shrnul průběh správního řízení a závěry krajského soudu. S těmi nesouhlasí a prezentuje závěry posudkové komise a sociálního šetření. Odkazuje na znění § 1 odst. 4 vyhlášky 505/2006, kdy *[z]a neschopnost zvládnání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.* U žalobce nebyla dokumentována porucha úplná ani porucha těžká, a to jak u základní životní potřeby mobilita, tak u základní životní potřeby orientace.

[8] Posudky ze dne 8. 1. 2014 a ze dne 12. 2. 2014 považuje za vydané v souladu s právními předpisy a námitky krajského soudu shledal nedůvodné. Posudková komise MPSV zasedala v řádném složení, vycházela z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného, přihlédla k výsledkům sociálního šetření, vypořádala se s námitkami žalobce týkajícími se jeho zdravotního stavu. Posudkový závěr pro účely odvolacího řízení je úplný, objektivní a přesvědčivý.

[9] V dané věci se projevil přepjatý formalismus, nelze proto souhlasit se závěry krajského soudu o nepřezkoumatelnosti posudků, která by se měla projevit následně v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatele. Nelze namítat neúplnost správního rozhodnutí za situace, kdy zástupce žalobce zahltil činnost správního orgánu objemnými podáními, jejichž četnost předčila zaběhlou praxi a samotná věcnost právní argumentace u jednotlivých podání byla pochybná. Danou situaci nelze přičíst k tíži stěžovatele a vytýkat mu neúplnost správního rozhodnutí.

[10] Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalobce ke kasační stížnosti uvádí, že stěžovatel jednoduše opisuje průběh správního řízení, což je bezvýznamné pro účely kasační stížnosti. Neuvádí, které výroky rozsudku krajského soudu napadá, to, že směřuje proti celému znění, považuje za nedostatečné. Smysl citace vybraných pasáží od posudkových doktorů bez jakékoli argumentace je pochybný. Žalobce trvá na skutečnosti, že z žádného posudku nevyplývá, že by se posudkoví lékaři zabývali základní životní potřebou mobility v intencích vyhlášky 505/2006. Žalobce si účtuje na nákladech řízení u Nejvyššího správního soudu v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, paušální náhradu hotových výdajů ve výši 3 000 Kč, za poštovné si nárokuje 41 Kč a za náklady správního řízení 322 Kč. Dále požaduje, aby bylo uloženo stěžovateli zaplatit smluvní odměnu ve výši 15 000 Kč. Soudní řád správní v § 57 odst. 1 považuje za náklady řízení odměnu za zastupování bez ohledu na to, zda je zástupce advokát či ne. Pokud by se soud rozhodl odměnu za zastupování nepřiznat, byl by takový výklad diskriminační vůči žalobci a jeho zástupci ve srovnání s advokáty.

[12] Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, za stěžovatele jedná zaměstnanec s vysokoškolským právnickým vzděláním ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] Pro posouzení sporné otázky, tj. úplnosti a přesvědčivosti posudků posudkové komise, je nutné vyjít z předpokladu, že pokud jde o podklady, na základě kterých bylo rozhodováno, platí, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na příspěvek na mobilitu, a obdobně i rozhodnutí odvolacího správního orgánu, je závislé zejména na odborném lékařském posouzení. Pro potřeby správního řízení v prvním stupni to, zda jde o osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility, posuzují lékaři okresní správy sociálního zabezpečení, a tam, kde bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě posudku lékaře okresní správy sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav pro účely odvolacího správního řízení Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při soudním přezkumu takového rozhodnutí soud neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013 – 22). Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 – 53).

[15] Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (srov. rozsudek ve věci sp. zn. 3 Ads 77/2013).

[16] Podmínky nároku na příspěvek na mobilitu stanoví § 6 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, dle kterého nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, opakovaně se v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována a nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče. Podle § 8 odst. téhož zákona se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace pro nárok na příspěvek na mobilitu posuzuje podle zákona o sociálních službách stejným způsobem, jako pro účely příspěvku na péči.

pokračování

[17] Podle § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; při tom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[18] Dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je podle § 3 písm. c) zákona o sociálních službách stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než jeden rok a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.

[19] Ustanovení § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách předpokládá, že pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení podle § 9 odst. 6 zákona o sociálních službách stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška 505/2006 Sb.

[20] Za schopnost zvládat základní životní potřebu mobilita se podle písm. a) přílohy č. 1 vyhlášky 505/2006 Sb. považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

[21] Za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace se podle písm. b) přílohy č. 1 vyhlášky 505/2006 Sb. považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

[22] Z předložených spisů soud zjistil, že k posouzení zdravotního stavu žalobce byly vypracovány celkem tři posudky. V posudku prvním ze dne 9. 1. 2013, č. j. LPS/2012/8206-ZL_CSSZ, bylo na základě dostupné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím k sociálnímu šetření ze dne 9. 11. 2012 provedeno skutkové zjištění s následným posudkovým závěrem, že nejde o osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením ve vztahu k § 9 odst. 1 písm. a) a písm. b) zákona o sociálních službách. Nejedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 3 písm. c) zákona o sociálních službách, který vede k neschopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace. Následně rozhodnutím Krajské pobočky ve Zlíně, kontaktní pracoviště Otrokovice, ze dne 8. 2. 2013, č. j. MPSV-UP/138876/13/AIS-ZDP, sp. zn. SZ/616837/2012/AIS-ZDP, nebyl přiznán žalobci příspěvek na mobilitu. K podanému odvolání bylo rozhodnutím stěžovatele ze dne 22. 3.

2013, č. j. MPSV-UM/3295/13/9S-ZLK, sp. zn. SZ/368/2013/9S-ZLK, zrušeno a věc vrácena úřadu práce k novému projednání, a to pro nedostatečné objasnění, jak byly podklady hodnoceny a jaký jim byl přiřkládán význam.

[23] Dne 4. 7. 2013 byl vypracován posudek Okresní správou sociálního zabezpečení Zlín (dále jen „OSSZ Zlín“), č. j. LPS/2013/3029-ZL_CSSZ, byla vyžádána zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře, vyhodnoceno bylo i sociální šetření ze dne 3. 5. 2013. Na základě skutkových zjištění z uvedených podkladů bylo prokázáno, že žalobce je plně orientován sebou, místem i časem přiměřenými duševními kompetencemi, nemá poruchu zraku ani sluchu. I přes svůj pohybový handicap, který je následkem páteřního onemocnění, chodí samostatně, někdy s oporou kompenzačních pomůcek, není však ochrnutý, nepoužívá vysoké chodítka ani invalidní vozík, nemá závažnou interní nemoc s dechovou nedostatečností, onkologické onemocnění je v klidu a sledováno. Základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace nelze považovat podle platných legislativních kritérií za nezvládané. Posudkový závěr byl takový, že nejde o osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, tj. nejedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který vede k neschopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace. Ohledně námitek žalobce a doplnění dalších podkladů (kopie rozhodnutí o částečné invaliditě z roku 2009 a pracovní rekomandace k ní) setrvala OSSZ Zlín na výroku a odůvodnění posudku ze dne 4. 7. 2013.

[24] Dne 4. 11. 2013 podal žalobce odvolání. V rámci odvolacího řízení byl vypracován posudek posudkové komise MPSV ze dne 8. 1. 2014, č. j. 2013/4344-BR. Posudková komise ve věci rozhodla bez účasti žalobce, který svou neúčast omluvil. Posudková komise konstatovala, že v oblasti orientace není přítomno postižení zrakové ani sluchové, které by podstatným způsobem narušovalo schopnost orientace zrakem a sluchem. Není přítomno postižení duševní, které by podstatným způsobem narušovalo duševní kompetence posuzovaného, jeho schopnost orientovat se v čase, místě i svou osobou. V oblasti mobility u posuzovaného nebyla prokázána funkčně těžká pareza či plegie dolních končetin, nebylo prokázáno závažné pohybové omezení kloubního rozsahu nosných kloubů nebo jejich těžká nestabilita, nejsou přítomny funkčně závažné svalové atrofie dolních končetin, posuzovaný netrpí těžkou podvýživou nebo selháváním některého z orgánů. Snížení citlivosti, parestezie rukou a předloktí není funkční poruchou nebo ztrátou funkce končetiny. Rovněž tak parestezie DKK, zhoršení stability chůze, doporučení o fyzickém šetření není průkazem těžké funkční poruchy či ztráty funkce dolních končetin. Zvládání základních životních potřeb v oblasti mobility je vždy hodnoceno s užitím dostupných facilitátorů a pomůcek, tj. stoj i chůze, včetně chůze do schodů s užitím holí, berlí, zábradlí apod. Dle sociálního šetření je schopen chůze s kompenzačními pomůckami, chůze do schodů s obtížemi s oporou zábradlí v rozsahu max. 1 patra, hůře ze schodů, ve stoji dlouhodobě nevydrží, musí se spíše projít, nemůže se postavit na špičky a paty, používá osobní automobil.

[25] K námitkám žalobce posudková komise MPSV uvedla, že pro účely příspěvku na mobilitu se posuzuje dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na základní životní potřeby mobilita a orientace, které jsou v posudku MPSV zhodnoceny. Dopad na ostatní základní životní potřeby je předmětem posouzení příspěvku na péči. Dále bylo reagováno na navrhované důkazy (kopie rozhodnutí o částečné invaliditě z roku 2009 a

pokračování

pracovní rekomandace k ní, prohlášení žalobce syna), k čemuž bylo uvedeno, že ostatní dokumenty se prostudují, avšak posudkově rozhodné jsou výsledky lékařských vyšetření podepřené sociálním šetřením. Předmětem řízení byl příspěvek na mobilitu nikoliv posuzování stupně invalidity.

[26] Dne 12. 2. 2014 byl vypracován doplňující posudek posudkové komise MPSV, č. j. 2014/239-BR. Byly vyhodnoceny nově doložené lékařské nálezy. Posudková komise MPSV konstatovala, že k většině námitek posuzovaného týkajících se jeho zdravotního stavu se vyjádřila již ve svém posudku ze dne 8. 1. 2014, zároveň se vyjádřila k základním životním potřebám v oblasti mobility a orientace. Rozsah zdravotní dokumentace k objektivizaci zdravotního stavu pokládala za dostatečný, jednotlivé odborné nálezy byly v korelaci.

[27] Nejvyšší správní soud se po zhodnocení relevantních okolností, zejména po prostudování posudků vypracovaných v rámci odvolacího řízení, ztotožnil se závěry krajského soudu, že posudková komise MPSV nezohlednila potíže a námitky žalobce v oblasti zvládání základních životních potřeb, konkrétně mobility. Jednalo se o tvrzení žalobce, že u mobility není schopný zaujímat různé polohy (např. se předklánět), pohybovat se po nerovném povrchu (srov. str. 13 odvolání). Ve vyjádření ze dne 28. 1. 2014 k posudku posudkové komise MPSV ze dne 8. 1. 2014 žalobce své tvrzení více upřesnil, že kromě nemožnosti předklonu nemůže jít ani do dřepu, nemůže jít po povrchu, který bude velmi nerovný, a nebude tam zábradlí (srov. str. 4 uvedeného vyjádření). Námitkami ohledně zvládání základní životní potřeby – mobilita - se posudková komise MPSV vůbec nezabývala, a proto je nutné hodnotit její posudek v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu jako neúplný a nepřesvědčivý.

[28] Obecné námitky stěžovatele, že jeho posudky jsou úplné, objektivní a přesvědčivé, na této úvaze nemohou nic změnit.

[29] K námitce, že dle § 1 odst. 4 vyhlášky 505/2004 se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, a u žalobce nebyla dokumentována porucha úplná ani porucha těžká u základní životní potřeby mobilita a orientace, lze uvést, že soud nepochybně hodnotí zdravotní stav žalobce, nýbrž pouze poukazuje na nedostatky posudku týkající se vypořádání jeho námitek. Kladení důrazu na vypořádání všech rozhodujících námitek týkajících se zdravotního stavu není přepjatým formalismem, jak tvrdí stěžovatel, ale zcela legitimním požadavkem s ohledem na mimořádný a rozhodující význam posudku o zdravotním stavu v tomto řízení.

[30] Poukaz stěžovatele na objemnost a četnost podání, která předčila zaběhlou praxi, a tudíž nelze hodnotit jeho rozhodnutí za neúplná, je zcela bez významu pro projednávanou věc. Soud je přesvědčen, že stěžovatel, jakožto ústřední orgán státní správy, disponuje dostatečnými kapacitami, aby byl schopen na takovou situaci přiměřeně reagovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[32] Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovateli.

[33] Žalobce si vyúčtoval na nákladech řízení u Nejvyššího správního soudu v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, paušální náhradu hotových výdajů ve výši 3 000 Kč, za poštovné si nárokuje 41 Kč a za náklady správního řízení 322 Kč. Dále požaduje, aby bylo uloženo stěžovateli zaplatit smluvní odměnu ve výši 15 000 Kč, kterou měl sjednanu za zastupování obecným zmocněncem. Soudní řád správní dle žalobce v § 57 odst. 1 považuje za náklady řízení odměnu za zastupování bez ohledu na to, zda je zástupce advokát či ne. Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen obecným zmocněncem Mgr. Jiřím Strnadelem.

[34] Soud k nárokovaným nákladům řízení konstatuje, že nepřehlédl zmíněný náleze Ústavního soudu, podle jehož interpretativního výroku II „*zásadu rovnosti účastníků řízení ve smyslu článku 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod naplňuje přiznání paušální náhrady coby náhrady hotových výdajů podle jejich demonstrativního výčtu v § 137 odst. 1 občanského soudního řádu i účastníkovi řízení, který advokátem zastoupen není, a to v situacích, v nichž by účastníkovi řízení zastoupenému advokátem byla přiznána taková náhrada podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.*“. Z bodů 44 až 46 odůvodnění tohoto nálezu však plyne, že tímto interpretativním výrokem Ústavní soud provizorně překlenuje – do doby přijetí normativní opory pro paušalizaci náhrady nákladů advokátem nezastoupeného procesně úspěšného účastníka řízení (viz vládní návrh novely občanského soudního řádu, Poslanecká sněmovna Parlamentu, VII. volební období od r. 2013, sněmovní tisk 337, k dnešnímu dni ve výborech po 1. čtení) - situace, kdy by nepřiznání takové paušální náhrady bylo v konkrétním případě v rozporu se zásadou rovnosti účastníků řízení, tj. kdy stojí „*proti úspěšné straně bez právního zastoupení neúspěšná právně zastoupená strana*“ (bod 46 nálezu). Tak tomu v řízení tohoto typu být nemůže již z toho důvodu, že sám zákon § 60 odst. 2 s. ř. s. zvýhodňuje procesně neúspěšného žalobce proti procesně úspěšnému správnímu orgánu, kterému nikdy nelze právo na náhradu nákladů řízení přiznat, a to i kdyby byl zastoupen advokátem. Z těchto důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že citovaný náleze na nyní posuzovaný případ věci sociální péče souzené ve správním soudnictví nedopadá, pročez podle něj nepostupoval a nepřiznal žalobci paušální náhradu výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby *per analogiam*, jež by náležela advokátu podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, 6 Ads 299/2014-25).

[35] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. *účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch*

pokračování

neměl. Podle § 57 odst. 1 s. ř. s. náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, soudní poplatky, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady spojené s dokazováním, odměna zástupce, jeho hotové výdaje a tlumočné. Zákon tedy rozlišuje hotové výdaje zástupců, na straně jedné, a odměnu zástupce, na straně druhé.

[36] Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, účastník může být zastoupen advokátem, popřípadě jinou osobou, která vykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů, týká-li se návrh oboru činnosti v nich uvedených. Za zastupování náleží odměna; pro určení její výše, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, se užije obdobně zvláštní právní předpis, jímž jsou stanoveny odměny a náhrady advokátům za poskytování právních služeb.* Podle § 35 odst. 6 *účastník se může dát zastoupit také fyzickou osobou, která má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu. Soud takové zastoupení usnesením nepřipustí, není-li taková osoba zřejmě způsobilá k řádnému zastupování nebo zastupuje v různých věcech opětovně.* Ze srovnání § 35 odst. 2 a odst. 6 vyplývá, že zákon předpokládá odměnu za zastupování advokátem resp. jinou osobou, která vykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů (notář, patentový zástupce atd.), nikoliv ovšem za zastoupení obecným zmocněncem podle § 35 odst. 6 s. ř. s. Obecný zmocněnec proto právo na odměnu za zastupování žalobce nemá, protože nevykonává specializované právní poradenství podle zvláštních zákonů ve smyslu § 35 odst. 2 s. ř. s. (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 16/2010 - 105).

[37] Přiznání částky odpovídající odměně obecného zmocněnce podle dohody mezi žalobcem a obecným zmocněncem by bylo v rozporu se zákonem. Nicméně nelze odeprít právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které v souvislosti s podáním vyjádření ke kasační stížnosti vznikly. Podle obsahu spisu vznikl náklad ve výši 42 Kč za poštovné v souvislosti s doručením vyjádření ke kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto žalobci přiznal náhradu nákladů řízení právě v této výši, kterou je stěžovatel povinen mu zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu